
Uit den lande

“Om te kunnen besturen komt mijn achtergrond als SPV mij goed van pas”

Op 30 mei heeft Carla Raben officieel afscheid genomen als voorzitter van het bestuur van de NVSPV. Wij zullen haar nog regelmatig tegenkomen als voorzitter van de Federatie.

“In mei 1993 ben ik in het bestuur gekomen. De bezetting was niet zo groot en het aantal leden was een stuk minder dan thans het geval is. Er is veel gebeurd in die jaren.

De situatie toen was dat er een ambtelijk secretaris was aangenomen, Mariëlle Bus. Het was niet duidelijk wat voor plek zo'n functionaris moest hebben, hoe die aangestuurd moest worden etcetera. Alles was weinig naar buiten gericht, zaken speelden zich af in de kleine binnenkring rondom de NVSPV. Fenny (de Vries) nam deel aan werkgroep van de NVAGG, er was natuurlijk het COOSPV, maar verder was er weinig aan contacten en al helemaal niet met andere verpleegkundige beroepsorganisaties. Peter van Overmeier heeft een belangrijke rol gespeeld in het contact met de AVVV en erop aangedrongen ons daarbij aan te sluiten. Hij was vice voorzitter van de AVVV en benadrukte dat gebruik gemaakt moest worden van faciliteiten van de AVVV. Zo was het tot dan toe gebruikelijk dat we bij de Abva Kabo vergaderden en niet op het LCVV.

Na allerlei perikelen ontstond een soort crisisperiode. Die had ondermeer te maken met het feit dat het bestuur niet goed zicht meer had op wat er in de buitenkring gebeurde. Die zaken

werden vooral door de ambtelijk secretaris gedaan en niet door de bestuursleden. Dat heeft ertoe geleid dat ik samen met Fenny afspraken ging maken met actoren in het GGZ veld die belangrijk voor ons waren. We wilden zicht krijgen op de stand van zaken zodat we als bestuur de touwtjes weer zelf in de hand zouden krijgen. Ik vond de situatie zoals die was ontstaan met name ongelooflijk en onverkoopbaar naar de leden. Wij wisten niet meer wat er nu bij de leden leefde en omgekeerd hadden wij niet alle informatie die nodig was om de leden op de hoogte te houden. Dat kan natuurlijk niet voor een bestuur van een beroepsvereniging waar de ledenvergadering het hoogste orgaan is en waar beslissingen genomen moeten worden. Gelukkig is aan die situatie een einde gekomen. Met elkaar hebben we een koers weten uit te stippelen.

De ledenvergadering werd niet zo ruim bezocht, je zag meestal dezelfde mensen die een bepaalde invalshoek belichtten. Arbeidsrechtelijk zaken bijvoorbeeld maar ook inhoudelijke dingen. Verder was het contact vrij makkelijk, ik kreeg bijvoorbeeld brieven van leden die vragen of opmerkingen hadden. Zo kan ik me herinneren dat we van een SPV uit Apeldoorn een brief kregen waarin hij zijn zorgen uitsprak over het feit dat er geen SPV deelnam aan een werkgroep van het IOG (Indicatie Orgaan GGZ). Een zeer belangrijk signaal kwam uit het veld: wij horen betrokken te zijn bij, en deel te nemen aan belangrijke

beleidsontwikkelingen in de GGZ. Geert de Redelijkheid heeft toen zitting genomen in die werkgroep namens het bestuur. Ik vind dat een belangrijke taak van de leden om het bestuur te attenderen op zaken die spelen, net zo goed als het bestuur de taak heeft om dat bij de leden te doen. Als bestuur mag je ontzettend blij zijn met een ledenvergadering die zowel coöperatief als kritisch is. Kritisch zijn is een belangrijk signaal voor het bestuur om te weten waar je je meer op moet richten. Zo miste ik bijvoorbeeld kritische vragen bij de hele gang van zaken rondom de Federatie. Ik ging me afvragen hoe het zat, of het zo onduidelijk was dat mensen maar niets meer vroegen of dat het te maken had met gebrek aan interesse. Je weet wat je aan mensen hebt als ze vragen stellen. Natuurlijk komt er maar een kleine groep, maar je weet in elk geval dat je voor die groep op de goede koers zit. Als er geen kritische vragen komen, dan weet je niets.

In de periode dat ik in het bestuur heb gezeten waren de topics vooral het ontwikkelen van het verpleegkundig specialisme in de GGZ. Dat was natuurlijk een tijd met veel onduidelijkheden en onzekerheden voor onze eigen beroepsgroep. Vervolgens was daar de AVVV en de toenemende professionalisering van de verpleegkundige beroepsgroep. Het samenwerken in groter verband en het uitzetten van, en meedenken in het landelijk beleid voor verpleegkundigen in het algemeen en natuurlijk in het bijzonder van de GGZ. De komst van de Federatie was daarop een logisch vervolg. En tenslotte de inhoudelijke ontwikkeling in de GGZ, van fusies en de toename van het medisch kijken en denken, dat ook in de AGGZ steeds meer te vinden is.

Voor de SPV-en, ik spreek niet over mijn eigen situatie want ik werkte toen in die periode alleen in de crisisdienst en daar merkte je minder van die ontwikkelingen, is de speelruimte minder geworden. Ik bedoel dan dat je niet meer zo makkelijk samen met cliënten de weg kunt uitstippelen waarlangs je gaat werken om te kijken hoe in de situatie verandering c.q. verbetering gebracht kan worden. Werken met richtlijnen, protocollen en zorgprogramma's geven een richting aan, waardoor er minder gelegenheid is om -voor die specifieke cliënt, in die eigen situatie, met zijn of haar mogelijkheden en onmogelijkheden- te bekijken waar het naar toe moet. Ook voor preventie is veel minder tijd en aandacht, zowel in de directe cliëntgebonden contacten als ook in het opsporen van risicogroepen. Er wordt vooral met de mond beleeden dat er aan sociale psychiatrie gedaan wordt maar in de praktijk zie ik daar in de gefuseerde instellingen steeds minder van terug. Aandacht voor gemarginaliseerden, risicogroepen, systemen en de omgeving van de cliënt, het outreachend werken, het aanboren van gezonde delen in mensen en de omgeving van mensen, ik zie dat niet groeien, eerder afnemen. Daar moeten SPV-en en dus het bestuur, zich voor inzetten dat die sociale psychiatrie herkenbaar en aantoonbaar aanwezig is in de GGZ. Ik merk dat dit ook kritisch gevolgd wordt in de Federatie. Enerzijds wordt gepleit voor nieuwe werkvormen voor verpleegkundigen, anderzijds kijkt men ook kritisch naar de voorwaarden waaronder dat moet gebeuren. Cliënten mogen niet aan hun lot overgelaten worden en verpleegkundigen moeten goede scholing krijgen om te kunnen werken in het extramurale veld. Dat is het mooie van de Federatie dat je daar met elkaar naar kijkt en de kwaliteit van

de zorg voorop stelt. Ik vind het dan ook van belang dat de NVSPV zorgt voor een goede vertegenwoordiging in de Federatie. Mijn werk als SPV heeft me de ingrediënten geleverd om ook op te kunnen treden als bestuurder. Je moet zelfstandig beslissingen kunnen nemen, en daarnaast goed kunnen samenwerken en overleggen met anderen. Je balanceert voortdurend van de ene naar de andere kant, al naar gelang de situatie. Bovendien moet je veel kennis van zaken hebben, goed voorbereid zijn, je stukken kennen en bovendien goed analyseren. Je moet in kunnen schatten wat collegae of samenwerkingspartners zelf kunnen, nog kunnen ontwikkelen, wanneer je iets moet overnemen of initiatieven moet nemen om zaken in gang te zetten. Bovendien moet je een plan maken voor de korte en lange termijn. De koers die je uitzet en waarmee je aan de slag gaat moet regelmatig gecontroleerd, bekijken of het nog klopt of tussentijds bijgesteld moet worden. Dat is in het SPV werk natuurlijk niet anders, daar doe je al die dingen ook op micro- meso en, misschien wat minder, op macroniveau.

Het werk als SPV is veelzijdig en afwisselend, dat wens ik veel verpleegkundigen toe, vooral ook omdat het werken met de doelgroep van SPV-en zo de moeite waard is. Daarom moet een beroepsgroep zoals SPV-en er zijn en blijven, om samen te werken aan het bevorderen van welzijn van mensen die dat zelf op een bepaald moment in hun leven minder goed kunnen. Ik wens ook dat dit de kerntaak van SPV-en zal blijven. Dat betekent niet dat de beroepsgroep zich niet ook moet richten op andere zaken zoals de vrijgevestigden of de SPV-en in de eerste lijn dat doen. De kerntaak moet blijven, ons inzetten voor de groep mensen die gemarginaliseerd dreigen te worden en langdurige zorg nodig hebben. De care verdient meer waardering dan ze thans krijgt en SPV-en en dus ook het bestuur, maar ook de Federatie, moeten een bijdrage leveren aan de herwaardering voor die care. Daar moeten we ons met elkaar sterk voor maken. Dat zal ik als voorzitter van de Federatie benadrukken samen met de deelnemende leden.”

Ivonne van der Padt